ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол. За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Власними силами.

Львів, 21. червня 1927.

Звільна, але систематично починає двигатися український нарід з великого занепаду, спричиненого війною і національно-політичною катастрофою. Серед найбільш непригожих умовин, у винятковому положенні, стиснені і давлені з усіх боків, поборюючи величезні перепони і труднощі, зупиняючи розмах анархії, вирощуваної в деяких наших колах, ідемо вперед, закріплюємо старі позиції, творимо нові вартости: матеріяльні і духові. А все це переводимо виключно власними силами і власними засобами при дрібній — як на наші потреби — допомозі заморських братів.

Скільки то насмішок і глузування було з орієнтації на власні сили, скільки підозрінь, що за тим криється щось інше: притаєна орієнтація на чужу ласку, скільки безосновних замітів, закидів і дорікань! Наші національні противники закидували нам орієнтацію на більшовиків, наші доморослі „дипльомати" і невірні Томи, люди зневірені в непереможну силу нації, в народню стихію підозрівали нас в закаптуреному тяготінні до найближчого заходу, себ-то до Польщі. Скільки то чорнила, просякнутого жовчю, пожер з того приводу терпеливий папір!

Всі наші вияснення, пояснення й аргументи не находили ніякого відгомону. Польські чинники, навіть не ті крайно україножерні, живучи десятками літ на ласці Австрії, а тепер свого уряду, зі шляхетською психікою, не розуміли, а може й не могли розуміти орієнтації на власні сили. Вони до цього органічно нездатні. Просто смішно, як можна орієнтуватися на власні сили, не маючи своєї держави, армії, уряду, власної буржуазії, капіталів і т. і.? Також ті, що виросли в атмосфері орієнтації на Австрію, Німеччину, Антанту з її складовими частинами, що ніколи не розуміли духа народу, що не вміли оцінювати невичерпаних сил нації, не були в спромозі зрозуміти орієнтації на власні сили. Нарід — в їхньому розумінні — може бути додатком їхньої політики, але не підметом своїх природних змагань. Орієнтація на власні сили, це для них, реальних і досвідних політиків, мистецтво для мистецтва, пригоже в сфері абстракції, але не реальна і творча робота.

А однак розвиток нашого національного життя в останніх часах доказав, що орієнтація на власні сили є живуча, реальна, органічна і найпевніша. Бо орієнтація на власні сили, це віра в націю, це творчість через народ і для народу, це викликування енергії мас, це самодопомога і самозарадність.

Не богато часу минуло, а виявилося, що ми стали на правильний шлях. Осяги в поодиноких ділянках українського суспільного життя дають свідоцтво нашій правді. Серед найбільше непригожих обставин „Рідна Школа" істнує власними засобами народу, його найширших верств. Ще ніколи народня жертвенність не дала таких вислідів, як в останніх літах. А діється це в добі нечуваних матеріяльних злиднів. „Просвіта" не лише досягнула вершин передвоєнного розвитку, але стала більш органічною, суцільнішою, з пляновим розподілом своїх завдань. Знищена до тла кооперація виросла наново — справді, як фенікс з попелища, поширюючись стихійно в цілій Галичині та загортаючи своєю сіткою північно-українські землі. Молочарська кооперація в Сх. Галичині осягнула вже майже монопольне становище, а все це осягнено без найменшої посторонньої допомоги. В містах і селах виростають народні, просвітні і кооперативні будинки, осередки все живішого темпу народнього життя. Національна свідомість і політичне вироблення досягають — можна сказати — своїх вершин. Активність і самодіяльність мас проявляється у всіх ділянках, розгортається на всіх українських землях під Польщею.

Хто бачив сьогорічний похід українського Львова на могили поляглих, хто придивлявся тій 15-тисячній масі, яка організовано, в складі всіх українських установ столиці Західної України йшла на могили тих, що віддали своє життя за велику справу, той мусів подивляти зріст і велич національної свідомости. А посвячення стрілецької могили у Вівсю, в якому брала участь 8-тисячна селянська маса, виступаючи організовано. А український церковний зїзд в Луцьку з 600 делегатами і 800 присутніми. А областне, сокільське свято у Львові, на якому бачилось тисячі українського громадянства зі Львова і найближчої околиці. А призначене на найближчу неділю лугове свято, яке, сподіємось, теж буде величаве. А прекрасний попис львівських українських шкіл на майдані „Сокола-Батька"? Всі ці масові виступи доказують, що праця ніколи не йде намарне, що орієнтація на власні сили не є пустим звуком, що вона творить великі цінности, велику силу, побуджує енергію, утверджує певність і петрифікує її в самопевність.

Також політичне життя нашої країни розгортається і набирає розмаху. Громадські вибори збудили найдальші закутки. Всюди відбуваються віча, зібрання, наради. Народ використовує свої мінімальні права, щоби тим чином створити основу під ширшу суспільну діяльність. Цікаво при тому, що коли поклик Українського Нац.-Демократичного Обєднання до спільної виборчої акції, до спільного національного фронту не найшов відгомону у верхах інших українських політичних груп, то найшов його в масах. Вони зрозуміли, що до боротьби треба йти спільною лавою. З гордістю стверджуємо, що у виборчій акції спільно з Українським Нац.-Демокр. Обєднанням, в спільних комітетах беруть участь не лише радикали, але усі активні українські політичні чинники.

Ми бачимо, як зі селянином іде інтелігент, а з інтелігентом робітник. В хвилі важній, рішаючій, де в гру входить загально-національний інтерес, над усіми побічними, нюансовими справами бере верх справа цілої нації.

Скільки то докорів, слушних і неслушних, в останніх літах посипалося на голови нашої інтелігенції, що вона байдужа, лінива, самолюбна, що вона зірвала з народом, відсахнулася від нього. А на цих докорах будували свої пляни всі ті, які бажалиб заволодіти нашою масою, ті зправа і зліва, із Заходу і Сходу, понад голови інтелігенції. А тут безсторонній глядач, пястівський ватажок Вітос, стверджує, що українська інтелігенція працює над селянином і для селянина.

В цілій країні кипить життя, бється товчок національного организму, працюють всі його артерії. Тільки так далі, в єдности і гармонії, будуймо і розбудовуймо наше життя, накликуймо до праці всі сили народу, громадьмо енергію, винищуймо кукіль анархії і безладдя, а будучина нашого народу, творена власними засобами, буде запевнена. Бо орієнтація на власні сили, на сили великого народу, що у великій і важкій боротьбі відновив і закріпив свою національну єдність, є найправильнішою і найпевнішою орієнтацією.

Радянська Україна.

Нервові настрої та нервові відрухи. — Протест українських вчених „проти загрози мирові". — Будова повітряної ескадри „Розрив" у відповідь на зірвання англьо-радянських відносин. — Смерть видатного комуніста. — Репресії галичан.

В звязку з останніми подіями на міжнародній арені, особливож у звязку зі зірванням англьо-радянських дипльоматичних звязків і убивством Войкова помітна незвичайно напружена атмосфера у нутрі цілого СРСР. Самозрозуміло, що слідна вона і на Україні. Відбута недавно сесія поширеного Виконкому Комінтерну коментується в цілій радянській пресі дуже живо та обильно передовсім у звязку з виступами опозиціоністів Троцького та Вуйовича. Вбивство Войкова дало пануючій нині партійній більшости добру нагоду безнастанного прилюдного цькування на представників опозиції, особливож на Троцького і Зіновєва, що розбивають, мовляв, партійний моноліт і йдуть тим самим на допомогу контрреволюції не тільки в нутрі але й поза кордонами СРСР. Оте аж до нудів доведене в пресі систематичне осуджування опозиції, а до того аранжовані для напятнування її становища всякі партійні збори завалюють велику частину й української комуністичної преси. В ній крім того стрічаємо по черзі статті або промови теперішніх комуністичних лідерів СРСР і УСРР всі на одну і ту саму тему: англійської провокації, заходів для зірвання миру, а при тій нагоді менше або більше симпатичні епітети на її адресу та запевнення, що робітники й селяни України дадуть гідну відправу світовим „хижакам-капіталістам" і їх наємникам. Убивство Войкова приписали нинішні лідери комуністичної диктатури теж всеціло англійцям. Для зразку наведемо один уривок з тих статтей і промов теперішніх керманичів УСРР. Не хочемо цитувати „воєнничих" промов Ворошилова, а задоволимося тим разом цитатом зі статті командуючого українською військовою округою Якіра.

„Країну рад не можна застрахати — пише Якір у „Комуністі" з 12. VI. — як ви того хочете мідноло́бі провокатори (це на адресу західних „хижаків"! — Ред.). У неї міцні, з хорошої криці вилиті нерви, не здаючись на провокацію, ми відповідаємо підсиленою роботою над соціялістичним будівництвом. Союз Радянських Соціялістичних Республик непереможний". — І томуподібні речі виписують у тих статтях і друкованих промовах.

Очевидно, що всіх тих фраз, подиктованих розшарпаними нервами і невилічимою комуністичною лихорадкою непродукувати не беремось. Випливом розіграних нервів були й масові екзекуції без суду над 20 політичними вязнями — монархістами. Відомости про них красуються на перших сторінках усіх радянських газет у виді урядових комунікатів ДПУ, а вслід за ними і масові репресії по всьому СРСР, зокремаж на Україні. В прискішеному порядку відбулася в Одесі велика розправа проти 16 учасників шпіонської організації нібито на користь Румунії. Членів її очевидно позасуджували переважно до „найвищої міри" революційної справедливости, тобто на розстріл.

На масові розстріли у Москві зареагували невідомі чинники таким чином, що кинули до центрального клюбу комуністів на „Мойці" дві бомби в часі нарад. Жертвою атентату впало ціле уладження клюбу і 30 ранених учасників засідання, з того більшість важко ранених. Списки постравдавших стрічаємо теж опублікованими на сторінках преси. Проти убивства Войкова і легкого засуду Коверди відбуся цілий ряд демонстрацій, що прибирали дуже гострі форми передовсім на Україні.

Завершенням цілої нервової мобілізації прилюдної опінії на Радянській Україні проти загрози мирові з боку Англії є „відозва-протест" українських вчених, заадресована „до всіх робітників інтелектуальної праці". Під відозвою фігурує богато підписів переважно директорів наукових інститутів та дослідних катедр. Між ними стрічаємо і підпис акад. Багалія. З відозви цікаве і характеристичне таке місце:

„Ми хочемо сказати нашому робітничо-селянському урядові, що ми гаряче підтримуємо його діяльність взагалі, а зокрема його діяльність на зміцнення мирного культурного будівництв. ...Ми гаряче протестуємо проти вчинків англійського консервативного уряду, що утворюють небезпечну атмосферу війни. Разом з поетом академіком, д-ром Іваном Франком ми говоримо: творити нове життя ми хочемо „правдою і працею й наукою. А як війна кривава понадобиться, не наша буде в тім вина".

Одинокою справді реальною річю, яку більшовики завранжували у свому поденервованому настрою, це будова нової окремої повітряної ескадри „Розрив". Назва має, очевидно, символічне значіння, а будову її заініціювали комуністи у відповідь на останні міжнародні події та вбивство Войкова. З харківської преси довідуємося, що до тої ескадрилі має вибудувати кілька літаків і Україна. Почалася в Харкові ударна збіркова кампанія на ціль будови. Перший вибудований з добровільних датків, зібраних на Україні, аероплян рішили прозвати „Войков". На будову зложили по 10 карб перш за все всі члени уряду УСРР. з Петровським на чолі а далі члени редакції „Вістей", „Комуніста" й інші. Весь перебіг збірок публікується в пресі.

Більшовики, видно, не мають під теперішню пору щастя. Вслід за вбивством Войкова спала на них нова жертва, а саме в Москві помер 10. червня у Кремлі визначний комуністичний діяч Андрій Іванов. Іванов відіграв велику ролю в більшовицькій революції на Україні. Між іншим був він довгі часи робітником київського арсеналу і там організував відоме збройне повстання комуністів на Печерську в 1918 р. В 1919 р. був головою київського Губвиконкому в часі більшовицької влади. В 1923 р. був він секретарем ВУЦВ-К-ту. В 1924 р. був головою одеського Губвиконкому, а останніми часами був він членом президії ВУЦВК-ту а крім того членом президії ЦВК-ту СРСР. і секретарем Союзної Ради.

З нагоди його смерти проголосили на Україні жалобу а його тіло спровадили з великими почестями до Києва. Помер Іванов на чахотку. Мало пресолити його смерть перепрацьовання — довідуємося з харківської преси. І смерть Іванова вико-

вистали комуністи у промовах і парадах для уроблювання прилюдної опінії проти Англії та „підтримуваної нею контрреволюції". Ось вже рішено назвати один аероплян „Розриву" іменем Іванова.

Попри все те, що заобсервовуємо зі самої радянської преси, довідуємося ще про нервові настрої та не менше нервові вчинки радвлади на Україні і з приватних джерел. Ось найновіша вістка каже нам зі здивуванням усвідомити собі досить дивний процес щойно заініційованих репресій проти галичан. Читаємо, що галичан, тих чорних робітників, розкинутих по всій Україні, починають масово висилати поза межі України. Чому ж? Невже тому, що вони густо-часто з нараженням життя звалися туди, щоби працювати для свого народу? Невже тому, що вони всюди і при кожній нагоді були помічними в українізації школи і державного апарату? Сумно це читати. Та не маємо ніякої підстави не вірити цьому, тим більше, коли такі відомость дістаємо від людини, що тиждень тому спасла себе „бігством", щоби не попасти на Сибір тому тільки, що була галичанином. — Хіба це не яскравий показчик до краю доведеного зденервування, в якому, звичайно, поповнюється дурниці найгрубшого калібру? Та про те ще напишемо.

Специфічні методи.

До поведінки львівської поліції.

У суботу, 18. ц. м. відбулося в „Нар. Домі" віче Народньої Організації Українців міста Львова, присвячене положенню українського шкільництва під Польщею. Після віча серед студентів і реміснячої молоді почали падати поклики, щоби демонстраційним походом удатися під магістрат. Вічевики, які виходили зі салі, поводилися зовсім спокійно. Поліція, почувши поклики в справі демонстраційного походу, без причини, вмить кинулася на вічевиків, озвіріло бючи прикладами крісів кожного стрічного. Побито сильно кількох студентів і ремісників, а й іншим вічевикам не жалувано стусанів поліцейськими кольбами.

Визиваюча поведінка поліції викликала нечуване обурення серед вічевиків. Тільки завдяки холоднокровности і заспокоюючим словам керманичів віча не прийшло до проливу крови.

Обурююча поведінка поліції була широко коментована в українських колах. Вказувано на те, що польська молодь дуже часто робить демонстрації і то з благих причин, однак у відношенні до неї поліція поводиться тактовно. Зате до української молоді приноровлюється поліцейські кольби і то без найменшої причини.

В понеділок, 20. ц. м. явилися у директора львівської поліції д-ра Райлендера голова Українського Нац.-Демокр. Обєднання д-р Дмитро Левицький і гол. секретар Вол. Целевич, щоби запротестувати проти специфічних метод львівської поліції. На представлення протестуючих заявив д-р Райлендер, що переведе слідство і витягне відповідні консеквенції з поведінки винуватців. Справді найвищий час, щоби відповідальні чинники навчили львівську поліцію людської поведінки у відношенні до українських громадян та щоби закинули приноровлювану до них систему.

Орґанізація капіталу.

Практичні висновки.

(Продовження.)

Щоденний контакт учителя з учениками в школі уможливлює, як бачимо, погодження дрібничкової прецизії в контуванні з великою справою масової ощадности без надмірних труднощів і обтяження. Один, одинокий чоловік дає собі тут раду навіть з цілою тисячкою клієнтів, що ведуть з ним „трансакції" в розмірах від сотика до тисячок золотих, при чім вся ця праця вимагає невеличкого пожертвування часу. Від особистого уподобання та вдачі учителя залежить, чи йому вигідніше буде упорядкувати діло раз в тиждень, при 2—3 годинній праці, чи розложити цей труд на рати, виконуючи його протягом якої пів години щодня. В першім випадку, він приймає щодня карточки, готівку і картоники, а тільки раз у тижні віддає потверджені картоники, в другім випадку він віддає готові картоники постепенно, кожного дня. Колиб усі українські школи у нас спромоглися на таку роботу, наші кооперативи здобули би оборотового капіталу, рікрічно на суму кількадесяти тисяч зі самих шкіл, а це значить, що до 10 літ моглиб таким чином здобути для обороту міліони. На жаль у нас ще дуже мало шкіл завело у себе таку практику ощадности. А шкода! Маємо надію, що скоро всі інші школи вступлять у сліди тих, що вже почали в себе вдячну працю над поширенням масової ощадности серед молоді, що може і мусить мати у останніх величезне виховуюче значіння для всеї нації.

* * *

Шкільні ощадности мають, самозрозуміло, всюди на світі виховне і настроєве значіння, вони через дітвору трафляють до умів і серць старшого покоління, надають тон і вщіпляють нові переломові звичаї у великих суспільних збірищах, що з часом вдираються в життя „явочним" порядком. Їх можна добре порівняти з кораблями воєнної фльоти, які „вирубуються" з замерзлої води. Коли почуття необхідности щадити стане нашою привичкою, коли воно зростеться з нашою кістю і ввійде в нашу кров, тоді поважний іспит перед вимогами життя в тій ділянці зложимо гідно та принесемо користь і силу не тільки кооперативному рухові, але й славу українському імени. Бажаємо, щоби такий іспит зложив наш нарід з великим успіхом уже в найкоротшому часі. А деякі познаки виявленої ініціятиви в тому напрямі дають нам віру і надію на те, що підготовка до іспиту вже почалася і відбувається дуже інтензивно.

З причини нечуваного припізнення нашого не тільки економічного, але взагалі всякого іншого розвитку та необхідности надроблення втраченого безповоротно часу десятиліть, новозасноване Товариство „Ощадність" мусить кермуватися у своїй праці надзвичайними засобами праці і пропаганди, щоби якнайдоцільніше та найуспішніше дійти до здійснення своєї мети.

(Докінчення буде.)

Д-р Ю. Гриняк.

Як проводити зборами.

(Англійські звичаї та погляди.)

Стоїмо, здається, на порозі відродженого громадянського життя, тому може й доцільним буде, поділитися з читачами враженнями на порушену тему, на підставі англійського підручника *Lucy D. Bell, The Art of Public Speaking.* (Мистецтво промовляти прилюдно.)

Авторка ставить такі перші домагання до промовця: Будь ясний у вислові своїх думок, найди силу вислову, роби все в гарній формі *(be clear, be strong, be fair)*. Від нього вимагається легкости викладу, ясної вимови та інтуїції, якою він відгадав би почування і думки зібраних. Інший принцип: Ніколи не виправдуватися; при цьому оминати форми „я": не переходити в автобіографію. Мати гумор — чим промовець повинен відзначатися — означає ніщо інше, як мати ясний розум і відчувати пропорції справ і подій. Промовець не повинен послугуватися вже давно відсталими жартами, перемеленими цитатами, ані загально відомими анекдотами. Він повинен вносити новість. Бажання новости має кожний слухач. Від промовця вимагають маркантного, добре обдуманого закінчення. Він не повинен ніколи більше схилятися до закінчення як один раз.

Предсідник повинен себе вважати радше слугою зборів, як їх автократом. Інакше краще буде, як він заздалегідь зречеться проводу зборами. Він проводить зборами, береже порядку ставить справи під голосування і оголошує вислід. Він мусить бути безсторонний і тактовний. Тому при голосуванні він не повинен рішати своїм голосом. Говорити на зборах повинен він як найменше. Він сидить на підвищенню. Безумовна мовчанка повинна супроводити його енунціяції. Кожний зі зібраних повинен звертатися в своїй промові до предсідника, а тільки предсідник звертається до „пань і панів". Він, як той господар дому, що приймає гостей, дбає, щоб зібрані провели приємно час, щоби вичерпали заповіджену програму і щоб не залишилось їм почуття, що їх хотіли тут використати для інших цілей.

Предсідник повинен бути деколи батогом для зборів, іноколи повздержуючи нетерпеливих, іноколи піддаючи добру гадку, а все з метою вичерпати програму. Воля предсідника повинна бути залізною, але він лише рідко коли повинен це дати пізнати. „Чим він є, це повинно більше промовляти від нього, ніж він сам". Отже від нього домагаються, щоби був якоюсь індивідуальністю. Він повинен мати свою думку в кожній справі, підчас дискусії і перед нею і до всього повинен вміти підійти. Предсідникові не повинно бракнути терпцю, передовсім на зборах під вільним небом, де він нераз і особисто наражений на неприємности з боку юрби. Він не повинен за часто накликувати до порядку, бо в цей спосіб буде мати тільки подразнену авдиторію. Він найкраще зробить, привівши раз до порядку зборы, коли на своїм підвищенню спокійно й погідно буде зносити всяку грубість і неприязність, яка може війти від химерної юрби. Він є терпеливий, але й безоглядно рішучий. Він передівсім перестерігає того, щоб кожний промовляв стоячи, щоб промови від зібраних були звернені до нього. Резолюції, які він ставить під голосування, мають бути ясні і короткі.

Щоби кермувати юрбою, треба сили характеру, сили йти до мети і сили розуму. Силою розуму, піддержаною технікою і зовнішним виступом, відзначався Ціцеро Н. Тими самими прикметами відзначався Е. Берк (*Edmund Burke*), який, правда, не все вмів підійти до зібраних, хоч дехто вважає його за найбільшого промовця. Силою йти до мети відзначалися промовці французької революції, силою характеру Саванароля, а силою йти до мети і характеру Демостен. Коли ми вже назвали цих кількох промовців, треба ще зазначити, що промовець ніколи не повинен збуджувати навіть підозріння слабости, хиткости своєї позиції. Він повинен збуджувати довіря, рішучу віру в себе і в те, що він каже. Він має не тільки подобатися, а має поучити і порушити масу. Названа авторка висказує на ст. И гадку, що „імовірно правдою є, що промовцем можна стати (виробитися в тім напрямі), але предсідник родиться". Дуже часто добрі промовці є злими предсідниками. Л. Д. Бел переконує нас, що верхні жінки вміють бути добрими предсідниками. Вони, що правда, не потрафлять перекричати юрби, алеж це не конечне, бо юрба мов малі діти, може оберути збори в забаву перекричати свого предсідника. Спокійна, рішуча жінка вдержить у порядку навіть юрбу, яка не перебирає в засобах. Одною з найкращих предсідниць зборів в Англії є пані Фосіт (*Mrs. Fawcett*). На одній з її зібрань головним промовцем був ніхто інший як Льойд Джордж, цей знаменитий знавець народніх мас, один з найкращих промовців. Збори були дуже бурливі і Льойд Джорджа хотіли закричати. Ніхто й не думав, що зібрання взагалі вдержиться. Одначе воно таки вдержалося, а в результаті був спокій і гармонія між розєднаними. Такою є сила впливу людини, що має індивідуальність.

Д-р Вол. Безушко.

Г. БРАСЮК 12

В ПОТОКАХ.

(Продовження.)

Неділя. Ранок. В Кутянській церкві дзвін бевкав, неначе бичок, що заблудив між запорошеними садками. Мороз позапинав вікна, позаганяв у закутки живу тварину, а сам, покректуючи, гуляв Кутянськими вулицями.

Пустельно. Тільки зрідка проскрипить подертими черевиками посиніла вчителька, пошибає, мов заяць від гончих, довготелесий в демісезонному пальтечку, вчитель. Вся ця дичина збігалась на зїзд.

У школі хекали, хукали, жестикулювали, палили махорку, й потроху кімната зогрівалась людською парою та розважливою гутіркою.

— Ну, й мороз, трохи дух не виперло...

— А ти б приперся за двадцять верстов, як я, тоді й лоб змокрів би.

А який тобі чорт винен, було осідлать голову...

— Хіба що самого голову, бо підводи не дає... Якось я до нього: „вези дрова, бо діти подубнуть". А він саме помирив там двох, та з судцями могорич запиває: „Тобі холодно? На, погріїсь!" Ну й гріли мало не до ранку...

— А я оце сам чарчину випив би! — промовив вчитель, що вистукував жіночими туфлями в такт з власними зубами...

— А ви б помінялися з Параскою Григоровною!

— Ні, я не згоджуюсь. Для мене добре й моє, — посміхнулася стара вчителька, що була в чоловічому пальті й чоловічих чоботях.

Серед усієї маси, вона була найбільш задоволена.

В кутках — похмурі блідо-анемічні обличчя.

— „Морлоки" — виникла в Сергія асоціяція за Уельсом.

— Он бачите того, що курить... Он той надутий — знайомив Сергія Степан Хведорович — то анархіст. Був у Махна, а цей сидів півроку в чека... А той — о! Блідий, блідий... той був інспектором у Петлюри. А той другий біля нього — с. р., був у Григоріїва. Он той — толстовець, а ці — о два — боротьбісти, тепер укапісти...

Сергій силкувався у кожній постаті вловити характерну рису, відповідну назвиську, але всі вони сходилися до одного типа вчителя—морлока.

Тільки інструктор став за стіл — всі замовкли, немов школярі.

Богато справ у вчителів. Переводити в життя нові методи, викладати без ніяких до того засобів, поширювати програми, вести культосвітню працю в клюбах, сельбудах, хатах-читальнях, вести громадську працю в ревкомах, в комнезамах, в різних комісіях, проводити ударні кампанії, статистику, учоти... До цього всього було ухвалено на зїзді ще кілька пропозицій інструктора, потім ще заслухали інформацію профуповноваженого, що пайків за останніх два місяці ще не одержано, але є надія... І зїзд мав розбігтися.

Раптом Ярова:

— Товариші, я прошу розглянути мою заяву.

— Ваша справа розглядалася в колегії повітнаросвіти і вчительські збори тут ні до чого — заперечив інструктор.

— Я апелюю до волосних зборів нашої спілки...

Затяглась суперечка між Яровою та інструктором. Кінець кінцем збори більшістю голосів ухвалили прочитати заяву.

„Півтора року я ретельно виконувала обовязки культробітника другої групи. Доказом можуть бути ті знання, що придбали мої учні за цей час. Але видно це не має значіння для деяких урядових осіб. Волвоєнком т. Таранюк...

— Товариші, — злісно перервав читання інструктор — по мойому збори плямують себе вже тим, що слухають таку контрреволюційну заяву. Ви тільки прислухайтесь, що це за тон: „деяким урядовим особам". Урядовим! Хто ж ці урядові особи? — партієць — воєнком. І хвастає нахабства в людини. Тепер я вас питаю, кому ми можемо більше довіряти, чи комуністові, що обгрунтував свою заяву фактами, чи Яровій, що на протязі року навчала закону божого?

— А скажіть, будь ласка, — перебила Ярова, — коли ви на цьому пересвідчились і скільки разів ви бували в мене в групі?

— Доволі того, що воєнком був у вас два рази.

— Думаю, що воєнком і педагог, велика різниця.

— Щоб розпізнати конфесійну літературу — досить бути воєнком. Ми не можемо не довіряти комуністові. Справа остаточно вирішена. Обовязок кожної урядової інституції гнати в шию контр революцію. Сором, ганьба вчительству, що береться захищати таку темну справу.

— Прошу слова! — скочив Сергій. — Тов. інструктор, краще ганьбіть себе за свій бюрократизм. Я вас питаю, який це рік самодержавія? Коли це у вас виросли роги страшити дітей? Розглянути справу товариша — наше професійне право. Товариші, я вношу пропозицію: обрати комісію, а результат на розгляд до правління спілки.

— Справа ясна. Ставлю на голосування... Хто? Більшість.

* *

(Продовження буде.)

Відгуки дня.

Der fliegende Махабеуш.

На летунськім майдані загуркотить літак. При кермі летун, весь загорілий в шкіри, тільки ясні сталеві очі світяться під шолома. Їх зір летить геть понад збурені хвилі океану, в незнану далину, де скривається в мряці ціль подорожі.

За хвилю підірветься в повітря літак як сполошений лебідь і помчить у сторону Европи. Все готове. Тремтять напняті нерви, затиснені уста говорять виразно: Побіда або смерть.

Це Чемберлін!..

За хвилю почнеться історичний лет, якого вислід на кожний випадок вкриє безсмертністю хороброго летуна, рознесе його імя по всьому світу. Та чи тільки його?!...

Ось через майдан курява якась котиться. Котиться в сторону літака: ближче, ближче, врешті задержується при нім. Із куряви вискакує якесь мале, рудаве сотворіння без маринарки, але зате з великим носом, яким загачує за бік літака.
— Галте фест, містер Чемберлін. Я їду з вами!

Одна мить і літак піднімається у воздухи та мале грубе сотворіння вже не пустилося його. Тримається міцно на хребті літака, бо воно з тієї породи, яка коли раз вчепиться чийогось хребта, то вже ніколи не відчепиться! — То жид Левін...

Він сфінансував лет Америка-Европа, він в останній хвилі рішився поїхати сам, бо вже Чемберлін його „вшахрує". А як і не „вшахрує", то вже забере собі всю славу, а йому дасть тільки відсотки. Чемберлін Левіна бачить, але лихий на нього і не обзивається. Левін Чемберліна ледви бачить, але весь час балакає до нього.

— Містер Чемберлін, можеб ми так до Палестини?

— . . . .

— Ну!?...

— Ні!

— То до Польщі! Ми там так, як у Палестині.

— . . . .

— Ну?!...

— Ні!

— Гевалт, а деж ви мене везете?

— Берлін!...

— *Auch gut*! Свої люди!

Літак підбився високо, геть поза білі хмарки, що як стадо гусей летять кудись...

— Містер Чемберлін, можеб трохи нижче! ? Як би чоловік випав, то смерть на місці...

— . . . .

Горою непригожі вітри і літак понижує лет над самий океан. Хвилі як розлючені тигри підскакують у гору, щоб дістати в свої зуби сміливчака крилатого.

— Містер Чемберлін, можеб трохи вище. Так близько від води. Вже волю смерть як зимну воду.

— . . . .

Літак летить, летить, летить...

— Містер Чемберлін, завертай!

— Чемберлін! Чемберлін! Мені недобре. Гева-а-алт!

Летун приріс до керми, очі впялив у даль. Там жде його Европа або смерть. Левін зрезигновано піддається призначенню.

— Овва! — думає, що я боюся смерти. Гроші в банку, і заповіт зроблений. Сальця забезпечена!...

Не говорив більше, бо не міг. Промовив щойно тоді, як висіли під Берліном. Коли врадувана товпа окружила літак, Левін станув на літаку, випняв живіт і вдарив рукою по портфелю:

— То я!!...

Галактіон Чіпка.

Перед Луговим Святом у Львові.

Останній манїфестаційний Зїзд Соколів і Січей відбувся у Львові ще в 1914 р. Від того часу Львів не бачив на своїх вулицях українських руханкових товариств, як також не бачив поважної української світської маніфестації. Лугова Організація рішилася в цім році в дні 26. червня уладити Лугове Свято у Львові, яке булоб українською манїфестацією в столиці краю. Це Лугове Свято буде складатися з 3-ох частей: а) В 8-мій год. рано проба вправ на площі Сокола-Батька. б) В год. 11-тій передпол. уформується похід з площі Сокола-Батька, який перейде головними вулицями Львова під „Просвіту", де відбудеться дефіляда, а опісля від „Просвіти" головними вулицями назад на площу. II. Попис масових вправ Луговиків і Луговичок на площі Сокола-Батька почнеться в год. 2·30. В програму увійдуть: масові вправи вільноруч, топірцями і вежі Луговиків, ритмічні вправи Луговичок до пісні „Ой у Лузі", вправи хустинами й масові вправи спільні Луговичок і Луговиків, вправи малих Лугів вільноруч — маленьких хлопців і дівчат. По пописі публика вирішить голосуванням на картках, котрі чети Луговиків і Луговичок найкраще представилися в поході, у вправах і т. д. Дві чети Луговиків і дві чети Луговичок, які дістануть найбільше голосів, одержать від Лугової Організації нагороду. III. Руханковий попис львівського Луга: вежі Луговичок, ритмічні вправи до пісні „Летить галка", руханкові вправи Луговиків на поручках, вежі, вежі львівського малого Луга.

Лугова Організація свідома того, що масою ми не дорівняємо може й у четвертій части Зїздові з 1914 р., бо при нинішніх тяжких матеріяльних відносинах не зможуть приїхати Луги з дальших повітів. У святі візьмуть участь тільки найближчі повіти і делегації з дальших повітів, та всеж таки львівська публика повинна прийти на площу Сокола-Батька масово. Зокрема львівські українці повинні своєю присутністю підчас походу на вулицях міста приняти Луговий похід як слід, а на площі підчас попису додати Луговим товариствам охоти й завзяття до дальшої праці. Нехай Лугові товариства побачать, що вони не самі, але ціла суспільність з ними.

Сойм ухвалив, що сам може розвязатися.

Конвент сеніорів.

Варшава, 20. червня 1927.

Нині в полудне зібрався вперше конвент сеніорів для устійнення програми нової соймової сесії. Ухвалено перевести дискусію над внесенням клюбу ППС. в справі зміни уст. 26. конституції, що давала би соймові право самому розвязатися на основі власної ухвали. Найближче засідання сойму відбулося би щойно дня 30. червня, тому, що в міжчасі радитиме сенат і з огляду на свято Ю. Словацького. Час вільний від засідань мали би присвятити комісійним нарадам, при чому комісії передовсім розглядали би введені в життя декрети президента держави.

Перше засідання сойму.

Засідання сойму отворив марш. Ратай. Пос. Чапінський, як справоздавець конституційної комісії, зголосив внесення ППС. про зміну 26-го уст. конституції, так щоби сойм міг розвязатися на основі власної ухвали. Пос. Чапінський заявився проти поправки пос. Блажеєвича, яка вимагає підпису 200 послів, бо то за велика скількість, а також проти поправки пос. Багінського, яка хоче обнизити скількість послів до 45. У дискусії пос. Дубанович (ХД.) домагається, щоби розвязання сойму на основі власної ухвали торкалося лише теперішнього сойму. Пос. Гломбінський (ЗЛН.) обговорює анормальні відносини в Польщі. У нормальних відносинах, коли уряд є невдоволений з парламенту, звертається до голови держави з внесенням про розвязання сойму або сам уступає. В теперішніх умовинах сойм мусить звертатися до акту самооборони. Бесідник годиться на внесення ППС. тому, щоб в Польщі нема тепер правильної влади, лише диктатура. Жалівся, що теперішній уряд не виявляє зрозуміння для польської держави, як держави „народової" а не національної. Дивувався, чому уряд є пасивний у справі виборчої ординації, самоврядних законів і в боротьбі з комунізмом. Посол Недзялковський (ППС.) дивується, що на першім засіданні сойму не є заступлені власти. Принятя внесення ППС. буде першим кроком до повороту на шлях парляментаризму і демократії. Пос. Санойца (Стр. Хл.) не вірить правиці, що бажає розвязання сойму. Заявляється проти розвязання сойму в теперішню пору, бо є ще чимало справ до полагоди. Пос. Бітнер (ХД) уважає внесення ППС. манїфестацією і напімненням для уряду, щоби завернув із вибраного шляху.

В першім і другім читанні внесення ППС. перейшло проти голосів ХН. і посла Косцялковського (Партія Праці). В третьому читанні ствержено, що нема кворум, бо до зміни конституції треба 233 голоси. Після перерви відбулося третє голосування. Внесення ППС. перейшло більшістю 189 голосів проти 10. Від голосування здержалося 26 послів.

Самоврядні закони.

Варшава, 20. червня 1927.

Нині зібралася соймова адміністраційна комісія, щоби відбути 3 кінцеві читання самоврядних законів. Пос. Шипер (жид), Хруцький і Еремич (біл.) заквестіонували важність засідання ком. тому, що розпорядку президента держави про отворення сесії досі не оголошено з соймової трибуни на пленарнім засіданні сойму. Пос. Хруцький заявив в імени всіх клюбів нац. меншостей, що вони стоять на становищі своєї давньої декларації, себто не брати участи в нарадах адміністраційної комісії над самоврядними законами. Ці клюби обмежаться до установлення обсерватора, який братиме участь у нарадах комісії.

Предс. комісії полемізував із становищем представників клюбів нац. меншостей та ствердив, що матеріяли, приготовані для субкомісії, мають легальний характер. Голосування над цілим законом буде 21. ц. м.

Пос. Патек вертає до Варшави.

Варшава, 20. червня 1927.

В найближчих днях приїздить з Москви до Варшави пос. Патек. Пос. Патек має обговорити з міродатними чинниками політ. положення, яке витворилося після вбивства пос. Войкова і справи переваних розмов, що торкалися пакту про неагресію між Польщею і СРСР.

Маневри литовської армії.

Варшава, 20. червня 1927.

З Ковна повідомляють, що здовж польсько-литовського кордону біля містечка Орани починаються великі маневри литовської армії. Маневри потревають один місяць. У маневрах візьме участь майже ціла армія, військові школи і вищі офіцерські курси.

Конференція роззброєння.

Женева, 20. червня 1927.

Нині починається конференція представників Злуч. Держав, Англії і Японії в справі роззброєння на морі. Франція й Італія прислали лише своїх обсерваторів. Конференція радить зовсім незалежно від Ліги Націй.

Вибори на Знесінні.

Львів, 21. червня 1927.

В неділю відбулися вибори 4-го кола до гром. ради Знесіння. Польська ліста здобула 1 мандат, українська 3, жидівська 6. В понеділок були вибори 3-го кола до гром. ради. Уповажнених до голосування в цьому колі було 507, взяло участь у голосуванні 371 осіб. У вислідї виборів 3-го кола поляки одержали 83 голоси, українці 116, жиди 142. З третього кола вибрано 6 жидів, 3 українців і 1 поляка. Нині, у вівторок, відбуваються вибори 1-го і 2-го кола.

Біржа.

Гроші.

Американський долар 8·91—8·91·50, канадійський долар 8·88·50—8·89.

Збіжжя.

Пшениця двірська 53·50—54·50, пшениця сел. 51·25—52·25, жито галицьке 44·50—45·50, ячмінь на мливо 38·50—39·50, ячмінь пастівний 36·50—37·50, овес 36·50—37·50, кукурудза рум. 27·25—27·75, фасоля біла 42·50—45·50, фасоля кол. 34·50—36·50, фасоля краса 47—49, горох пів-Вікторія 60—75, горох полевий 42—44, бобик 33—34, вика 26—27, сіно 7·50—8·50, солома 4·25—4·75, гречка 44·50—45·50, мука пшенична 40-прц. 93—94, мука пшенична 50-прц. 84—85, мука житна 50-прц. 77—78, мука житна 60-прц. 71—72, грисік кукурудз. 52—53, мука кукурудз. 34·75—35·75.

НОВИНКИ.

— Почтові складанки розсилаємо з нинішним числом, та просимо П. Т. передплатників негайно відновляти передплату, щоби не було перерви у висилці часопису. Передплату належить присилати прямо до Адміністрації, яка на місяць липень 1927 р. виносить 4·50 золотих.

Вп. Передплатників, які не вважаючи на вислану їм листовну пригадку не заплатили досі залеглої передплати, прохаємо ласкаво негайно її вирівнати, інакше з днем 5. липня будемо приневолені припинити дальшу висилку часопису вже без окремих повідомлень.

— Нові надзвичайні члени Українського Наук. Інституту в Берліні. Наукова Колегія Інституту обібрала отсих нових надзвичайних членів: 1) проф. В. Біднов (Прага), 2) Вол. Дорошенко (Львів), 3) д-р В. Коростовець (Берлін), 4) проф. В. Заїкін (Варшава), 5) проф. д-р Б. Матюшенко (Прага), 6) член Української Акад. Наук. проф. А. Старков (Рига), 7) проф. д-р В. Старосольський (Прага) і 8) проф. д-р М. Таубе (Берлін).

— Химерна погода. Після тижневої спеки небо облило нас дощем, та не легким, літним, проминаючим, а одноманітноким, нудним, майже осінним і само вкрилось невеселою сіриною. Природа йде за прикладом сучасних людей: попадає в екстреми.

— Як у великім місті. У неділю пополудні у Львові дві жінки отруїлись. Найдено їх на вулиці. Львів є справді „великим" містом, коли до цього часу не встигли ствердити, хто вони.

Надіслане.

За надіслане Редакція не відповідає.

— Місто без вогневої сторожі. Пишуть нам: У ночі з 17-го на 18-го на передмісті Володимира у віддалі півтора км., в Лобачині згоріло до тла 20 господарств. Дарма, що річка є на місці, не можна було нічого зробити, бо завдяки добрій господарці магістрату, який до цього часу не подбав про постійну вогневу сторожу, не було кому гасити.

— Перші основуючі збори Філії Українського Краєвого Т-ва Опіки над Інвалідами в Чорткові відбулися дня 16 червня в присутности 30 осіб зпоміж місцевої інтелігенції. На зборах переважало місцеве жіноцтво, яке в останніх часах бере активну участь у громадянськім життї. По короткім рефераті д-р. Володимира Електоровича про потреби заснування товариства і про найважніщі точки статуту вибирали присутні такий виділ: голова: Тома Горин, заст. голови: Ірина Олеськова, касієр Володимир Михайцьо, секретар Теодор Василишин, члени виділу д-р. Антін Горбачевський, о. Антін Бабій, Іван Будурович, заступн. виділових: Юлія Сосьова, Олександра Чуловська і Дарія Кливаківна. До ревізійної комісії війшли: д-р Володимир Електорович, Віктор Петрикевич і Іван Кароль. Уконституований на зборах виділ рішив негайно приступити до праці і докінчити розпочату д-ром Володимиром Електоровичем збіркову акцію для українських інвалідів. На зборах вписалися всі присутні в члени УКТОНІ, а присутні делегати товариств заявили, що репрезентовані ними товариства впишуться як члени спомагаючі.

— Мозок у долярах. Нема такої вартости, яку в Америці не вміли би перекласти на мову цифр: від цілунку зрадливої жінки аж до мізку найбільшого її генія Едісона. Тому американський письменник Г. С. Бріян в останній своїй книжці „Едісон і його твори" обчислив торговельну вартість його мізку. А обчислив просто: капітали вкладені у його винаходи. Отже кіно 1250 міл. дол., телефон міліярд долярів, електричні залізниці 6.500 міл. дол., течія електр. і світло 5 міліярдів, фонограф 105 міліон., динамомашини та мотори 100 міліон., телеграф 350 міл. дол., бездротний телеграф 15 міліон. — разом 15.599 міліонів долярів. Найдорожчий сучасний мозок!

— Через море. Капітан Бирд, який мав почати у суботу свій лет до Европи, ще вагається і жде кращої погоди. Одночасно вибираються через море до Ню Йорку німецькі летуни: Кеннек і жінка Тея Раше, яка обіцює взяти із собою двох пасажирів і вернутись до Берліна з двома зупинками: у Новофундлендії та Гренляндії. Англійські летуни Керр і Мекуорт, які відлетіли до Індії, з наміром побити світовий рекорд перелету без зупинки, дуже хутко були приневолені перервати подорож по причині кепських моторів.

— Небуденні катастрофи. На передмісті Льондону запримітили, що одна вулиця западається під землю. Під нею витворилась жалобина на 50 кілька метрів; є це, здається, печера давна. Богато домів зовсім опорожнили. У Ганновері, в костелі, обірвався свіжопоставлений дзвін на висоті 70 м., ваги 25 сотнарів. Між Сирою і Піреєм зударились уночі три грецькі пароплави; десять пасажирів потонуло. В околиці Реймсу пройшла буря вийнятково сили, знищивши виноградники, дерева і дороги, на яких полишила жолобини на 60 цм.

— Ювилей одної далекосяжної думки. Десять днів тому святкували німці в Кельні 50-літній ювилей заснования Райфайзенівських спілок. Слово „Райфайзен" стало нині вже технічним терміном і затерло спомин про людину; його вживають у буденній розмові аргентинські селяни, наші чи надволжські, бо воно є ідеєю самопомочі. Та хто з нас знає, що Райфайзен був сином рейнського селянина і мав намір стати високим військовим. У 17-ім році життя вступив до артилерії і був би зробив у війську велику карієру, якби не поважна недуга очей, яка примусила його покинути армію. Він став бурмістром малого містечка Вайєрбуш і майже випадок зродив його ідею, яка нині стала всесвітньою. Страшний неврожай у 1846 р., який довів до нужди місцевих селян, піддав йому думку зробити селянську спілку, спроваджувати збіже просто від великих продуцентів і випікати самому хліб. Таким робом [illegible]

половину дешевший. Відтак основана ним селянська каса давала безпроцентові малі позички бідним селянам. За прикладом одного села пішли сусідні, а в р. 1877. основано загальний союз німецьких райфайзенівських спілок, якими Райфайзен сам завідував.

— **Роковини одної машини.** Минулого тижня святкували в Англії 100-ліття роковин смерти винахідника ткацької машини, Самійла Кромптона. У Болтоні зібрались представники 15 країн, щоби звеличати людину, яка своїм винаходом посунула промисл уперед велитенськими кроками. Кромптона як 5-літнього круглу сироту віддали до великої фабрики, щоби заробляв на себе ткацтвом. Там навчився він цього ремесла змалку і змалку мріяв про будову машини, над якою працював пізніше 5 літ, віддаючи кожний зароблений сотик на її зорудування. Кромптон не був бізнесменом і не вмів використати свого дохідного винаходу. Його все майно, меблі, продали після смерти за 15 фунтів, а така сума не вистачила навіть усім полишеним ним вірителям.

— **Суперники летунів.** Останні перелети американських сміливців через море піддавали неодному думку про суперництво людей з птахами. Саме в звязку з цими перелетами вичитуємо звістку, що в Монтреалі (Канада) схопили охлялого від мандрівки почтового голуба з адресою міста Ліль, у Франції. Перелет голуба через Атлантійський Океан без відпочинку вважають сенсаційним фактом, майже неімовірним. Птахи, які вибираються через море, можуть відпочивати на щоглах кораблів.

— **Рекорди Ліндберга.** Перелет через море був тільки вступом до його рекордів, уже від нього незалежних. Коли він вернувся до Ню Иорку, на головній вулиці Бровдвей його зустрічали мільйони людей, численніші ніж колинебудь у Ню-Иорку. На голову героя висипали з домів 1,700,000 кг. конфетті і серпентини і на диво його голова це видержала. Нюйорське бюро часописних вирізок переслало в дарунку його матері 300.000 статтей, присвячених у ріжних часописах її синові. На другий день після приїзду Ліндберга, до нього прийшло кілька ріжних підприємців, які пропонували йому ріжні бізнеси, починаючи від виступів на сцені аж до списування своїх вражінь. Він відмовився від усього і вдоволився 20 золотими медалями, які прислали йому з усіх усюдів.

— **Ріжні рекорди.** До цього часу Італія чванилась найвищою статуєю: Карла Боромео на Ляго Маджоре, на 23 м. Бразилійські католики рішили побити цей рекорд і вибудувати над заливом Ріо де Джанейро статую Христа на 38 метрів. — У Меріді́ян і (стейт Міссурі) юрба спалила живцем двох негрів, яких підозрівала, що збили одного „білого“. — За один чотиросторінковий лист Гетого заплатили на ліцитації в Парижі 9600 франків. — У Франції істнує окреме товариство товстюхів, назване „клюб 100 кільо“; його почесним головою є якийсь месіє Сюті, що важить 185 кільо. Тепер найшли у Вогезах його суперника Ремона, що важить 195 к. і має в поясі 1 м. 90 цм.

— **Чи зародок perpetuum mobile?** Від віків ломлять собі вчені та механіки голову над розвязкою, яку наука вважає досі неможливою: *perpetuum mobile*. Тисячі фантастів пробує щастя, так само як математики шукають квадратури кола — квадрату вписаного в коло, який був би точнісько рівний обводові кола. Маємо нову сенсаційну звістку: один годинникар з Цюріху збудував годинник, який, як упевняє, може рухатись сам вічно. Професори місцевої політехнічної школи ствердили на письмі, що цей годинник ішов рік не накручуваний і що може йти так далі необмежений час. Його тайна в тім, що найменші зміни температури витворюють в ньому електричну струю а ця вводить його у рух. Таким робом перший зразок *perpetuum mobile* і ідеалу майбутности: простої, дешевої сонішної машини винайдений!

— **Е 107.** Так називається новий наркотичний середник, винайдений професором В. Бентіном у Кенігсберзі, що має влекшити жінкам болі при злогах. Його перевірило берлинське товариство як середник зовсім нешкідливий; його найбільшою заслугою є те, що він усипляє жінки саме підчас найважших болів і не впливає в ніякій мірі на здоровля немовлят.

— **Світова всячина.** У Льондоні зробили комуністичну маніфестацію на головній площі Трафальгар на знак протесту проти зірваних взаємин із СРСР. — Біля Гренляндії пішов на дно пароплав „Гюго“; згинуло 22 осіб. — В Америці зібрали 30.000 підписів на меморіялі з протестом проти гнету національних меншостей у Румунії. Меморіял висилають королевій Марії. — Дипльоматичні взаємини між Альбанією і Югославією зірвані остаточно; альбанський посол виїжджає з Білгороду і всі югославянські консулі вертаються до хати. — В Англії за один тиждень зареєстровано 104.187 безробітних більше; разом є їх 1,089.000. — У Мілані у всіх театрах заведено першу новинку в Европі: десяток крісел у партері з апаратами, які дають змогу чути виставу глухим. — Від 10. жовтня до 1. червня було в Москві 123.038 недужих „грипою“. З цього померло 282 осіб. — У звязку із міжнародним филятелістичним зіздом у Штрасбурзі випустили спеціяльні марки, присвячені цій, події в обмеженій скількости 50.000 штук 5 і 10 франкові. У Парижі появились перші примірники палестинських марок з надписами англ., єврейською і арабською мовою. На них рисунок гробниці Рахелі і мечету Омара.

— **Промоція** п. Іванни Теліщевської-Балан на доктора медицини відбулася дня 3. червня 1927 на Карловім університеті в Празі. 2414

Зїзд матуристів
з 1907 року

ґімназії в Самборі з приводу 20 ліття відбудеться 3. липня 1927. Проситься всіх Товаришів о подання своїх адрес, як також адрес інших Товаришів Комітетові Товариського Зїзду до: Секретаріяту Міської Каси Ощадности Львів, Валова 9.

Зі спорту.

З секції копаного мяча при Т-ві „Україна“.

Довідуємося, що спортове товариство „Україна“ у Львові заанґажувало спеціяльного тренера до копаного мяча, німця п. Бодера, який уже від двох тижнів веде раціональні тренінґи І. і ІІ. дружини „України“. Сподіємося, що під умілим, фаховим проводом п. Бодера „Україна“ займе небавком одно з перших місць між футболевими дружинами Львова. З другого боку слід надіятися, що наше громадянство, вірно оцінюючи вагу рідного спорту, буде ще численіше як досі ходити на змагання „України“ з А-клясовими дружинами, які в найкоротшім часі розпічнуться. Найблимчі змагання відбудуться правдоподібно вже в найближчу неділю 26. ц. м. з А-клясовою дружиною Львова „Чарні“, яка займає тепер друге місце між А-клясовими клюбами у Львові а семе місце в розгривці за мистецтво Польщі, в якій бере участь 14 чолових дружин копаного мяча. Щоб поповнити свіжими силами склади обох дружин та потворити дальші дружини, взивається всіх футболістів українців, аби вступали громадно до футболевої секції копаного мяча спорт. т-ва „Україна“ і приходили, що середи та пятниці на тренінґи на площу Сокола-Батька. Зголошуватися у провідника футболевої секції тов. Лісевича між 5—7 год. вечером.

Легка атлетика.

Тренінґи легкої атлетики відбуваються кожної середи і пятниці на площі Сокола-Батька. Взивається всіх легко атлетів українців зголошуватися у провідника легко-атлетичної секції тов. Жарського в в середи і пятниці на площі Сокола-Батька між 5—7 вечером.

✝ Посмертні згадки.

Ядвиґа Онищук, жінка вчителя з Карлова коло Снятина, померла дня 15-го червня 1927 у снятинському шпиталі. — Покійна кинулася 13. червня п. р. в ріку Прут з наміром втопитися, та люди ще в час вирятували її і відвезли до шпиталю, де вона серед мук ізза сильного потовчення померла. — До цього страшного вчинку пхнула її нужда і людська злоба. Її муж Антін Онищук, колишній учитель у Карлові і сторонник трильовщини, зарозуміла одиниця, та сама „кваліфікована подлість“, що була причиною самогубства покійного Данила Щербаківського в Києві, покинув її з трьома малими донечками ще в 1919 р., як У. Г. А. відступала за Збруч і від того часу не давав ніякої вістки про себе. Покійна думала, що її муж не жиє і добувала з себе останніх сил, працювала в місцевій кооперативі і шиттям заробляла на вдержання себе й дітей. — Та злобні люди, хруні, кандидати на війтів у Карлові вигнали її з кооперативи. Серед того смутку й жури стали приходити вісти, що її муж жиє вигідно в Києві з іншою і що він свідомо не дбає ні про неї, ні про своїх дітей. Це лише збільшило її біль і розстроїло нерви до решти. — А коли появилася вістка, що через її мужа втопився в Києві Щербаківський, то це задало їй такого болю й сорому, що вона не могла вже його перенести і рішилася покінчити з своїм життям. — Полишила 3 донечки: одна вчиться в жіночій ґімназії в Коломиї, а дві є від року на удержанні Українського Громадського Комітету у Празі. — Покійна Ядвиґа Онищук брала живу участь у культурній і економічній роботі в повіті, зокрема в Карлові, де вона постійно жила. — Вічна їй память.

ОПОВІСТКИ.

Репертуар Нового Українського Театру.

Жовква.
23. VI. Сирітка Хася.
24. VI. Життя Людини.
Львів.
25. VI. Життя Людини.
26. VI. год. 3:30 Життя Людини, — год. 8:30 Блакитний лис. 6-7

Прив. муж. учительська семінарія „Рідної Школи“ у Львові (вул. Крупярська ч. 15). Вступні іспити на II. III., IV. і V. курс відбудуться 24., 25. і 27. червня. Зголошуватися до 23. червня. Іспитова такса 15 зол., вписове 8 зол. Вступний іспит на І. курс 29. червня о год. 8. рано. Вписи від 23. до 29. червня. Ближчих інформацій уділює Управа семінарії щоденно пополудни. 3—3

З приватної ґімназії Р. Ш. в Чорткові. Вступні іспити до приготовної і до І. кляси відбудуться 28. червня о год. 10. перед полуднем. Вступні іспити до кляс від II.—VI. відбудуться 29. і 30. червня. Зголошуватись день перед іспитом. — *Управа ґімназії.* 2396 3-3

Вакаційний курс артистичних робіт для учительок устроюють СС. Василіянки у Львові при вул. Длуґоша ч. 17. дня 5. липня. В обсяг науки входять: ручне трикотарство, ткання, тенеріфа і батік. Учительки з провінції можуть мати приміщення. Близші інформації подається устно і письменно. 2403 2—3

З Дирекції ґімназії „Рідної Школи“ в Яворові з правом державних шкіл. Вступні іспити до І. кл. будуть 30. червня, до кл. II—VIII в днях 20—25 червня. З новим шк. роком відкривається крім дотеперішньої бурси (опл. 50 зол. міс.) ще „Дешева Бурса“ (опл. 30 зол. міс., або довіз харчами). Зголошення до Управи ґімназії. — *Управа ґімназії.* 2401 2—2

Дирекція дівочої ґімназії „Рідної Школи“ в Станиславові, вул. Липова 80 (з правами державних шкіл, тип гуманістичний) подає до відома, що вступ і іспити до І. кляси відбудуться 28. червня 1927, а вступні іспити до кляс II - VIII. в днях 24. і 25. червня, евент. також 29. червня 1927. Початок іспитів год. 8. рано. Зголошення до VIII. кл. треба прислати негайно, тому, що допущення залежить від шкільних властий. — *Н. Даниш.* 2270 4-4

Подяка. Виділ читальні „Просвіти“ у Львові — Богданівка почувається до обовязку зложити отсею дорогою Вп. Добродієві ем. судді Осипові Шухевичові за одержану жертву 26 оправлених книжок, яких вартість представляється понад 100 зол. велике Спасибіг і як найщирішу прилюдну подяку. — *Виділ.*

Річні пописи елєвів Музичного Інститута ім. М. Лисенка у Львові відбудуться в четвер дня 23. ц. м. о год. 4. попол. (низші і середні роки), в пятницю дня 24./VI. о год. 6-тій вечер (середні роки) і ві второк 28.VI. о год. 7-мій вечер (середні і висші роки) — всі у великій салі Муз. Тов-а ім. Лисенка вул. Шашкевича 5. В пописі дня 24./VI. беруть участь також елєви філій Муз. Інститута в Дрогобичі, Перемишлі, Станиславові і Стрию. Програмка в ціні 50 сот. служить як карта вступу. 2407 1-2

В монастирі С. С. Василіянок у Львові, вул. Потоцького 95 відбудуться від дня 4. липня вечером до 8. липня рано замкнені реколекції для учительок і жінок священиків. Оплата за один день 3 зол. Зголошуватися до Ігуменату С. С. Василіянок у Львові, вул. Потоцького 95. 2409 1-3

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

9 зол. коштує будильник у Мандля, Коперника 14. 1773 г) 8—?

НА літо є до винайму в Винниках мешкання. Зголошення Гарапа, Винники, Пільна 5. 2406 2—2

СТУДЕНТ прав пошукує на час ферій в гірських околицях лекції з кляс ґімназійних. Зголошення в Адміністрації „Гори“. 2399 3—4

ВПРАВНИЙ інструктор пошукує лекцій з ґімназійних і семінарійних кляс. Зголошення: Кооператива „Надія“ Вибранівка п. *loco.* 2404 2—2

ДОБРУ УЧИТЕЛЬКУ для дітей на час вакацій або і на цілий рік, може поручити Управа Захисту для сиріт у Львові вул. Потоцького ч. 95. 2356 7—10

БЮРО ПРАВНОЇ ПОРАДИ в військових і поборових справах, інформації, вношення подань, заступництво сторін. Львів, вул. Пекарська 47/II. 2121 18-24

ЖІНКА середніх літ, пошукує місця газдині або до помочі в газдівстві на селі. Ласкаві зголошення до Адміністрації О-ТО. 1—2

НА ГОРЯЧ широкі викладані ковнєрики з цілим передом для старших і молоді з англ. полотна білі і кремові, практичні по зол. 3·60 продає жіноча спілка пром. Труд Львів, Ринок 39. 2302 1-3

ПОШУКУЮ енерґійного практиканта з корінно-реставраційного відділу з одно або дворічною практикою. Зголошення враз з відписом свідоцтв і фотографією вносити на адресу В. Покотило Пасічна к. Надвірної. 2412 1-2

В КЛІМАТИЧНІЙ гірській околиці, Пасічна к. Надвірної, можна наняти 3 комнати з кухнею разом або поодиноко. Зголошення слати на адресу В. Покотило Пасічна к. Надвірної. 2412a 1-2

Ширіть наш часопис!

Подяка.

Дня 8. травня ц. р. забрав мені Всевишній несподівано мого найдорожшого мужа бл. п. Болеслава Літинського. Прибита цим тяжким крестом не була я в силі скорше подякувати за участь в похороні Всечеснішому Духовенству, а то передовсім сердечну подяку отсим складаю Всесвітлішому о. крил. пралатові Леонтієві Куницькому за участь і глибоко зворушену прощальну мову над могилою Покійника, дальше о. крил. Евг. Громницькому, оо. сотрудникам Стефанові Василеві, Вас. Лончині і Ом. Горчинському. Далі дякую щиро всім товаришам Покійного мого мужа за численну участь в похороні як і цілому Виділові Тов. „Українська Захоронка“ у Львові за участь і відпровадження мого найдорожшого мужа на вічний спокій, за прекрасний вінець і оказання мені щирого співчуття в моїм горю. Всім щире Спасибіг. — *Жена.*